

Duits energiedilemma

Columns - 7 januari 2022 - Auteur: Carsten Brzeski

Mijn eerste energierekening van het nieuwe jaar bracht de inflatie plots heel dicht bij huis. Een stijging van de elektriciteitsprijs met 20 procent, en de factuur voor de afvalophaling met 8 procent. De hogere energieprijzen zijn niet alleen een bewijs van de hoge inflatie. Ze veroorzaken in Duitsland een hevige discussie over de kosten van de groene transitie.

Net als ik voelen de meeste Duitsers de stijging van de gas- en elektriciteitsprijzen pas sinds 1 januari. Dat is het moment waarop de leveranciers hun prijzen kunnen aanpassen en de uit de pan rijzende marktprijzen kunnen doorrekenen. Inmiddels zijn er almaar meer berichten van bedrijven die hun productie terugschroeven wegens de hoge energiekosten.

De forse stijging van de energieprijzen lijkt Duitsland volledig te overrompelen. Het is een eerste pijnlijke waarschuwing dat de transitie naar een groene economie niet zonder horten, stoten en hogere prijzen zal verlopen. Ruim vier maanden geleden, tijdens de verkiezingscampagne, was het idee van een vlotte groene transitie nog wijdverbreid. Alle politieke partijen riepen op tot het aanjagen van de groene transitie en meer investeringen. Maar geen enkele partij durfde te praten over de financiële gevolgen voor gezinnen en bedrijven.

De gevolgen zien de Duitsers nu op hun deurmat liggen. Die onheuglijke nieuwjaarsstijding is pas het begin. Het droombeeld van een land dat met een druk op de knop transformeert in een energieneutrale topeconomie vol windmolens en zonnepanelen, e-bikes en e-auto's is een illusie. Met het einde van de kernenergie, waarbij in 2021 de helft van de capaciteit is stilgelegd en in 2022 de andere helft, verliest Duitsland in twaalf maanden meer dan 10 procent van zijn energievoorziening. Dat gat kan op korte termijn niet worden opgevangen met meer wind- of zonne-energie, wel door energie te importeren.

Tot nog toe was de uitbouw van hernieuwbare energie in Duitsland een groot succes. Het aandeel van duurzame stroom is in de afgelopen twintig jaar gestegen van bijna 0 naar ruim 40 procent. (Voor warmte is dat slechts 15 procent.) Dat succes heeft zijn prijs. Duitsland heeft al lang een van de hoogste energieprijzen van heel Europa.

Om het gat door het stilleggen van de kerncentrales te dichten en wegens de hoge behoefte aan energie door de investeringen in de groene transitie en de digitalisering moet Duitsland een keuze maken. Of buigen voor Rusland voor meer gas, of voor kernenergie van de Franse burelen of voor periodes met gelimiteerde of minder betrouwbare energie. Geen van die opties is goedkoop. Noch politiek, noch financieel.

Als de nieuwe regering haar vliegende start en de steun van de bevolking niet in een oogwenk wil verliezen, kan ze nu beter het 'eerlijke verhaal' vertellen en het land wekken uit de droom van een groene, goedkope en pijnvrije transitie. Zo'n brief, die duidelijk zegt waar het op staat, zie ik graag op mijn deurmat vallen. Het liefst met een belastingaftrek voor een zonnepaneel op mijn dak.

Deze column is met toestemming overgenomen van dagblad De Tijd

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/47738/duits-energiedilemma>